

Szakmai beszámoló az 505111/04968 azonosító számú támogatáshoz

Nagyajtay Teréz által Bajor Gizinek tervezett jelmez restaurálására

A megítélt támogatási összegből megvalósítottuk a jelmez restaurálását. A pályázatban beadott árajánlathoz és igényelt támogatáshoz képest kisebb összeget ítélt meg a Közgyűjtemények Kollégiuma, a hiányzó összeget az OSZMI saját forrásból pótolta.

Jelen szakmai beszámolóunkhoz csatolva küldjük az elkészült jelmez részletes restaurálási dokumentációját, amely kitér az elvégzett munkára, kitér a műtárgy restaurálás előtti és utáni állapotára fotódokumentációval alátámasztva.

A jelmez korábban is a Bajor Gizi Színészmúzeum földszinti kiállítóterében, a Bajor Gizihez és a múzeumnak otthont adó villához kapcsolódó állandó kiállításban volt látható. A restaurálást követően visszakerült a jelmez az eredeti helyére, egy kis fülkeszerű ablakban helyezkedik el, amelyet üveglap zár el a látogatóktól. A kiállítóterben a megfelelő hőmérsékleti és páratartalmi értékeket az állományvédelmi munkatárs felügyeli.

A tisztelt Kollégium támogatását ezúton is köszönjük!

Budapest, 2026. július 1.

Üdvözlettel:

Dr. Bodolay Géza
ügyvezető

BAJOR GIZI LADY MILFORD SZEREPÉHEZ KÉSZÍTETT JELMEZ
RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

Adatok

Bajor Gizi jelmeze Lady Milford szerepéhez (1. kép)

Fr. Schiller: Ármány és szerelem, Nemzeti Színház, Budapest, 1950. 12. 08. R.: Gellért Endre,
jelmeztervező: Nagyajtay Teréz

Ltsz.: 53.24.1188.1 / IIb

Méret: 150 cm hosszú, 40 cm széles

1. kép A múzeum állandó
kiállításában látható jelmez

Állapotleírás

A vékony, finom anyagokból készült jelmez állapotának romlása már a színházi használat során elkezdődött.

Az igényesen, nemes anyagokból készült ruha a használatból adódó fizikai igénybevételtől szennyezett, sérült és hiányos. A vékony szövetek és díszítések helyenként elszakadtak és kilyukadtak. (2-9. kép)

2. kép A ruhaderék szöveteinek sérülései

3. kép A ruhaderék felső részén látható gyűrött és sérült díszítések

4. kép A ruha szöveteinek sérülései és a fémfonalas szalagok varrásának javításai

5. kép A szoknya szövetének sérülései

6. kép A szoknya szövetének sérülései

7. kép A szoknya szöveteinek sérülései és javítása

8. kép A szoknya szövetének sérülései

9. kép A szoknya szöveteinek sérülései

A fémfonalas paszományok varrófonalai meggyengültek és egyes részeken elszakadtak, kibomlottak. (10-11. kép) A ruhaderék felső részét és az ujjakat díszítő csipke több helyen elszakadt és hiányos. (12-15. kép) A szövetek és csipke szakadásait, továbbá a fémfonalas paszomány felvarrását a különböző varrófonalakkól következőtve, többször javították. (4., 7., 9., 11-13. kép) A jelmez részeit összevarró fonalak helyenként felbomlottak és hiányosak. (10-11. kép)

10. kép A ruhaderék jobb oldalán a paszományok meggyengült és javított felvarrása

11. kép A ruhaderék bal oldalán a paszományok meggyengült és javított varrása

12. kép A ruhaderék jobb felső részét díszítő sérült és javított csipke

13. kép A ruhaderék bal felső részét díszítő sérült és javított csipke

14. kép A jobb ujjat díszítő
szennyezett, gyűrött és sérült csipke

15. kép A bal ujjat díszítő
szennyezett, gyűrött és sérült csipke

Anyag- és készítéstechnika

A ruhaderék, a szoknya és a ruhaderék elején induló, hátul nagyméretű masnival záródó szalag alapszövege különböző vastagságú, halványsárga, kék és sárga selyemszövetek. A szoknya hátulja nyers színű pamutszövetből készült. Díszítése fémfonalas paszomány szalagok és gépi tüll alapon virágmintás pamutcsipke. A jelmez gépi és kézi varrással készült. A dekoltázs összefogására a szélébe fűzött korallszínű zsinór szolgál. A ruhaderék hátul francia kapcsokkal, a szoknya dereka francia kapcsokkal, hasíteka patentokkal záródik. A ruhaderék hátát díszítő masnit a derékrész bal oldalára varrták fel, jobb oldalt patenttal rögzíthető. Az uszályt felvarrással rögzítették a szoknya derékrészehez.

Restaurálási

- a jelmez mikroporszívós, száraz tisztítása;
- a szakszerűtlen javítások kibontása.

A jelmezt használata során többször és többféleképpen javították. A javítások különböző színű varrófonalakkal készültek. A visszavarrások sok esetben máshová kerültek. A kisebb szakadásokat és lyukakat összehúzó varrással javították, a nagyobbaknál géz alátámasztást alkalmaztak. (16-19. kép) A javítások a tárgy történetéhez tartoznak. A korábbi szakszerűtlen javítások közül azok kerültek kibontásra, amelyek roncsolták a jelmez anyagait, vagy esztétikai szempontból zavaróak voltak.

A bontás során, a fénytől védett részeken jól látható a bordásan szőtt selyemszövetek eredeti, kék színe. (21. kép)

16. kép A szoknya szakadt szövetének javítása összehúzással

17. kép A szoknya szakadt szövetének javítása nagy öltésekkel

18. kép A szoknya szövetén a szakadt varrás javítása elnagyolt öltésekkel

19. kép A szoknya belső oldalára varrt géz alátámasztás

- a masnis szalagdísztés (20-28. kép), a dekoltázst díszítő, két részből álló csipke és a kis masni lebontása megfelelő tisztításukhoz és restaurálásukhoz (29-32. kép). A kezelő csipkéinek kisebb sérülései nem indokolták a lebontásukat.
- a szövetek színtartóssági próbája;
- a jelmez tisztítása semleges mosószerekkel és ioncserélt vízzel, tamponálással;
- öblítése ioncserélt vízzel;

- a ruha és a díszítések kitömése papírvattával és formára alakítása rovartűs kitűzéssel polietilén fóliával bevont nikecell lapon és hideg levegős szárítása;

20. kép A masni restaurálás előtt

21. kép A lebontott masni. A jobboldali dupla masnik összevarrása elszakadt és kibomlott

22. kép A masni bontás közben

23. kép A masni bog szövet színoldala

24. kép A masni bog belső oldala a merevítő szövettel

25. kép A masniszalag szakadásai

26. kép a Ruhaderék masnihoz tartozó része restaurálás előtt

27. kép a Ruhaderék masnihoz tartozó része restaurálás előtt

28. kép A masniszalag bontása a ruhaderék elejéről

29. kép A lebontott jobboldali csipkegallér

30. kép A lebontott baloldali csipkegallér

31. kép A gallér hátoldali részének sérülései

32. kép A gallér hátoldali részének sérülései

- a ruha szöveteihez hasonló vékony selyemszövetek és a varrások restauráláshoz szükséges különböző vastagságú selyemfonalak színezése;

- a ruha és a díszítő szövetek szakadásainak és hiányainak részleges, foltszerű alátámasztása és varrókonzerválása;
- a fémfonalas szalagok kifoszlott végeinek varrókonzerválása és felbomlott varrásainak rögzítése lavarrással, selyemfonallal;

33. A ruhaderék fémfonalas paszományai restaurálás előtt

34. A ruhaderék fémfonalas paszományai és a köztük levő selyemszövetek restaurálás után

- a masnis szalagdíszítések visszavarrása az eredeti felvarrásnak megfelelően;
- a csipkegallér bontása során megtalált varrófonalak és a korabeli tervek alapján a csipkegallér tüll szövete összehúzza/berakva díszítette a jelmezt. A visszavarrásánál kétszeres rakással történt a felvarrása.
- a szabóbaba bevonása törtfehér pamutdszörz szövettel;
- pamutszövet alsószoknya készítése a jelmez eredeti formájának bemutatásához a korabeli terv¹ és fotódokumentáció² alapján;

35. kép A terv középső alakján látható jelmez

36. kép A színházi előadáson készült fotó

¹ Nagyajtay Teréz jelmezterve, leltári száma: 85.21.1. - OSZMI - Szcenikai gyűjtemény

² Wellesz Ella felvétele az előadásról (Lady Milford: Bajor Gizi, Lujza: Ferrari Violetta), Nemzeti Színház, 1950, leltári száma: 2010.166.1

37. A jelmez restaurált jobb kezelője

38. A jelmez restaurált bal kezelője

39. kép A restaurált csipkegallér

40. kép A restaurált csipkegallér

41. kép A restaurált ruhaderék

42. kép A restaurált ruhaderék

43. A jelmez eleje restaurálás után

44. kép A jelmez hátulja restaurálás után

2026. Budapest, május 29.

Füzes Andrea

Füzes Andrea
okleveles restaurátor művész

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Dr. Bodolay Géza [pályázó képviselőjére jogosult] az OSZMI Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Nonprofit Kft. [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 196. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok veszik igénybe, ezért a támogatásban részesített tevékenység más tagállamok piacaira és fogyasztóira legfeljebb marginális hatást gyakorol.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy a feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat a szakmai beszámolóban részletesen bemutatom az alábbiak szerint:

1. A támogatott tevékenység megvalósítási helyének (helyszíneinek) ismertetése,
2. A támogatott tevékenység céljának ismertetése, és a megvalósulás körülményeinek bemutatása (a programmal elérendő cél, a megvalósításban résztvevők, a szolgáltatást igénybe vevők körének ismertetése).

Kelt: Budapest, 2026. július 3.

Dr. Bodolay Géza ügyvezető

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó
támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Dr. Bodolay Géza [pályázó képviselőjére jogosult] az OSZMI Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Nonprofit Kft. [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény** (2016/C 262/01) **34. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Budapest, 2026. július 3.

Dr. Bodolay Géza ügyvezető

A szakmai beszámoló a Hungaricana közgyűteményi portál oldalán feltöltésre került.

Győri Egyházmegyei Gyűjteményi Központ	Az Egyházmegyei Könyvtár Ö.IV.15. (Biblia, Nürnberg, 1482) ősnymtatványának restaurálása	1500000	505111/04961	Megtekintés
Tiszántúli Református Egyházkerület Közgűjteményei	Szakmai beszámoló a Nemzeti Kulturális Alap 505111/04962 sz pályázatáról	1356544	505111/04962	Megtekintés
Győri Egyházmegyei Gyűjteményi Központ	Barokk miseruhák restaurálása a Győri Egyházmegyei Kincstárban	800000	505111/04967	Megtekintés
OSZMI Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Nonprofit Kft.	Nagyajtay Teréz által Bajor Gizinek tervezett jelmez restaurálása	600000	505111/04968	Megtekintés
Jósa András Múzeum	Szakmai beszámoló az Állományvédelmi, restaurálási tevékenységhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése a Jósa András Múzeum restaurátor-műhelye számára c. pályázathoz	700000	505111/04977	Megtekintés
Soproni Múzeum	Beszámoló a Soproni Múzeum Storno-gyűjteményében található vasláda restaurálásáról 2026	318000	505111/04990	Megtekintés
Oroszháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma	Kordokumentumok restaurálása - beszámoló	400000	505111/04997	Megtekintés

A szakmai beszámoló megtalálható az OSZMI honlapján:

[SZAKMAI BESZÁMOLÓK | OSZMI](#)